

OPERA *LJUBAV I ZLOBA* VATROSLAVA LISINSKOG OBJAVLJENA NA CD-u

Novi život slavne opere

„Slava tebi na nebesi, / Ljubav koj svedj branio jesi, / Tvoja milost čini sada / Ljubav zlobu da nadvlada.“ Tim stihovima i nastupom zbor sretno se zaključuje opera *Ljubav i zloba* Vatroslava Lisinskog, svježe objavljena na otmjeno, skromno i elegantno opremljenu CD-izdanju.

Značenje opere nije upitno jer riječ je o prvoj suvremenoj operi nastaloj na hrvatskom jeziku, što je bilo važan dio paneuropskog ili slavenskog buđenja nacionalne svijesti u prvoj polovici 19. stoljeća u doba cvjetanja austrijskog carstva. To više što je Lisinski stvorio operu tek deset godina nakon ključnoga Glinkina *Ivana Susnjina*, a čak dva desetljeća prije Smetanine *Prodane nevjeste*. Sve su zabilježene kao prve nacionalne opere. Kratkovjeki Lisinski (1819–1854) stvorio je u malom, provincijskom Zagrebu operu koja je postala temeljna činjenica nacionalne povijesti glazbe. Izvorna opera u dva čina nastala je u zanosu narodnoga preporoda i djelovanja iliraca na libreto Dimitrija Demetera prema ideji i nošena neumornom energijom Alberta Štrige, a na temelju ranije zamišljena libreta *Uzajamna vruća ljubav* Janka Cara. Radnja se pak odvija u 16. stoljeću u okolici Splita. Sa svim vrlinama i manama *Ljubav i zloba* kakvu je ispisao nadarsve nadaren skladatelj opipljivo romantičarski tragične sudbine zaslužila je trajni zvučni otisak. Oko njegove produkcije zacijelo je bilo nemalo posla, a njemu se pristupilo savjesno i odgovorno, ljekovito u danas nimalo romantičnu svijetu posvemašnje estradizacije i osipanja jasnih vrijednosnih kriterija.

Ljubav i zloba, koje su ulomci predstavljeni i prije dovršenja, u relativno dugu razdoblju nastajanja uz nebrojene prepreke, praižvedena je u Stankovićevu kazalištu godine 1846. Novo diskografsko izdanje okupilo je ponaj-

Raskošno diskografsko izdanje prve hrvatske opere objavio je HRT

Vatroslav Lisinski

bolje raspoložive izvodačke snage pod vodstvom dirigenta Mladena Tarbuka. Zbor i Simfonijski orkestar HRT-a pripremio je mla-

di Matija Fortuna, a uloge su dodijeljene iskusnim pjevačkim snagama koje su izvrsnost potvrdile i karijeru razvijaju na europskim pozornicama. U finom su skladu solističke uloge Kneza Velimira Giorgia Suriana, dalmatinskih plemića Obrena, Vukosava i Ljudevita Leona Košavića, Domagoja Dorotića i Marija Bokuna, manja uloga sluge Branka Stefana Suriana te ponajviše blistava i jedina ženska uloga Ljubice Evelin Novak.

U velikom pogonu savjesne produkcije koja ima neprijeporno kulturno značenje, pridonijeli su mnogi svesrdnim zalaganjem. Diskografsko je izdanje ostvareno u suradnji Hrvatske radiotelevizije i Koncertne dvorane Lisinski, gdje je snimljeno. Glavni glazbeni producent bio je skladatelj Vjekoslav Nježić, a tonski majstor višestruko provjeren i nagrađivan Božidar Pandurić. Izdanje je opremila produkcija G.A.D. i Glazba HRT-a. Kao što to nalažu dobri običaji, knjižica, nespretno neodvojiva od omota, iscrpno je opremljena uključujući i libreto kao i prijevod na engleski, a u opremi je stručnom pomoći sudjelovao i Hrvatski restauratorski zavod pa novo izdanje ima slojevit i cjelovitu priču, s pojedinostima za opetovano otkrivanje. No za početak dovoljno je poslušati prvu hrvatsku suvremenu operu Vatroslava Lisinskog i s užitkom se prebaciti u neko drugo, mirnije, vrijeme, koje ipak nije lišeno biljaka trajnica – ljudskih zloba i zlobica.

Slušanjem snimke bez predrasuda se prebaciti i pokušati barem malo na čekanje staviti užurbanost i nametljivost navodno prijeko potrebne blještave atraktivnosti. Pomno sazdana diskografsko izdanje *Ljubavi i zlobe* otkrit će neke drukčije ljepote, koje uspješno otima zaboravu.

MAJA STANETTI